

Oredownik

Organ urzędowy powiatu śremskiego.

Dział urzędowy

Zakaz tańców publicznych dla żołnierzy.

Doszedł mnie wiadomości, że odbywają się tańce publiczne, urządzone przez oddziały wojskowe. W chwili obecnej, gdy na Wschodzie i na Śląsku krew polska się leje, nie przystoi żołnierzowi polskiemu branie udziału w hałaśliwych zabawach, a przedewszystkiem w tańcach publicznych.

Zakazuje surowo wszystkim wojskowym urządzenie i branie udziału w tańcach publicznych aż do odwołania.

Radziwański,
major i dow. II. baonu garn.

Komenda powiatowa podaje powyższy rozkaz do wiadomości.

Śrem, dnia 9 września 1919.

Chemiński,
major i komendant powiatu.

Parchy, między kołami w dominium Manieczkach wygasły. W —

Śrem, dnia 7 września 1919.

Komenda powiatowa podaje powyższy rozkaz do wiadomości.

Dział nieurzędowy.

Z Górnego Śląska.

Katowice (Pat). Pisma niemieckie donoszą z Berlina, że komisja ententy w Berlinie otrzymała telegram z zawiadomieniem, że pobyt komisji na Górnym Śląsku zostaje przedłużony o cały tydzień. Sprawozdanie do Rady najwyższej w Paryżu o położeniu na Górnym Śląsku zostanie wysłane dopiero w połowie miesiąca.

Niemieckie „fortele” terroru.

Warszawa (Pat). Iskra „sosińska” ogłasza trzeci tajny dokument pruski, odnoszący się do Górnego Śląska:

„Pruskie ministerstwo wojny, oddział K. r. B. 4928—19, Berlin, 28. lipca 1919 r.

Do szefa sztabu generalnego armii polowej w Kołobrzegu. Powstał więc komitet dla wykupienia. Sztab generalny winien podwładnym sobie władzom wojskowym, naczelnym komendom oraz samodzielnym formacjom wojskowym, polecić, co następuje: Należy każdego żołnierza polskiego, który przekroczy bądź linię demarkacyjną, bądź granicę Śląska, uważać za franc tireura i jako takiego na miejscu rozstrzelać, przyczem jest rzeczą obojętną, czy żołnierza schwytano z bronią w rękę, czy bez broni. Rozkaz ten tłumaczy się tem, że Polacy rozstrzelują każdego żołnierza niemieckiego, którego schwycą, co sprzeciwia się prawu międzynarodowemu. Strażom pogranicznym należy polecić, aby siłą lub siłą zmusiły polskich żołnierzy do przekroczenia granicy. Należy wtenczas natychmiast ludzi takich schwycić i odstawić do najbliższego posterunku oficerskiego, który wykona bezzwłocznie rozkaz niniejszy. Wykonać to trzeba koniecznie jaknajprędzej, aby raz na zawsze dać przykład odstraszający. Z rozkazu: von der Ahe, major sztabu generalnego.

Hoersing stracił nadzieję.

Paryż (Pat). Z Berlina donoszą: Kampania, prowadzona przez prasę socjalistów, niezawisłych przeciwko postępowaniu władz niemieckich na Górnym Śląsku, zyskuje obecnie poparcie organu centrowego, Germania. Komisarz nadzwyczajny Hoersing przyznaje, że wiara w sprawiedliwość Niemiec rozwiała się i sady już teraz, że wynik plebiscytu będzie prawdopodobnie niekorzystny dla Niemiec. Centrowcy wyrażają swe zdziwienie, że rząd wyraził Hoersingowi votum zaufania, chociaż człowiek ten nie śmie pokazywać się bez eskorty wojskowej.

Gwałty Grenzschtzu.

Dziedzice (Pat). Represje Niemców w stosunku do ludności polskiej na Górnym Śląsku trwają w dalszym ciągu. Z Raciborza zostali wywiezieni w głąb Niemiec wszyscy więźniowie polityczni. Trwają nadal liczne aresztowania. Aby ostatecznie sterroryzować ludność polską i osłabić w powstańcach ducha groźby Niemcy, iż zaczną aresztować rodziny powstańców, którzy uciekli do Polski.

We wsi Murcki (Emannelsegen), pow. pszczyńskiego, oddział Grenzschtzu skatował w nieludzki sposób

Knudzieja, ojca 11 dzieci, kiedy zaś ten utracił przytomność, dano do niego cztery strzały, kładąc go trupem na miejscu. W tych samych Murckach miejscowy pocztmistrz Otto zdradził Bialika, członka P. O. W., ojca czworga dzieci, który został aresztowany i rozstrzelany. Aresztowano w tejże wsi 17-letniego chłopca Kiszkę, przywiązano go do konia i odprowadzono do miasteczka, gdzie został rozstrzelany.

Odezwa.

Mogili poległych pod Książem z dnia 29. kwietnia 1848 roku które mieszczą prawie 800 obrońców Ojczyzny, położone na gruntach dominium Książek, będącego od blisko pół wieku w niemieckim ręku, są zupełnie opuszczone i zaniedbane i znajdują się w stanie oplakany. Są to jednak święte pamiątki narodowe, a waleczni synowie Wielkopolski, co w nich swe śmiertelne szczątki złożyli, na naszą cześć, na pamięć niewygasia i wdzięczność serdeczną, słusznie zasługują.

Powstał więc komitet dla wykupienia z rąk niemieckich trawalek woli z mogilami poległych, celem oparcia i przyozdobienia go w sposób odpowiadający jego historycznemu znaczeniu. Driedzi Książka oświadczył gotowość odsprzedać roli z drogiemi nam relikwiami. Podpisani członkowie komitetu upraszają serdecznie i gorąco o nadsyłanie składek na cel powyższy na ręce ks. proboszcza Echausta w Książu.

Uprasza się o wydrukowanie odezwy w wszystkich wielkopolskich gazetach.

Z a k o m i t e t u

X. Echaust, proboszcz. Rejser, aptekarz.
F. Dykier, burmistrz.

Sześćioletnie sprawozdanie

Komisji Zjednoczonych Tow. polskich w Śremie, i to od 1913—19 roku.

Rok 1915/16.

Z powodu niestosowania się do przepisów regulaminu dla biblioteki w przetrzymywaniu przez dłuższy czas książek, brudzeniu i niszczeniu ich, a przeważnie przez dzieci, aby ich zachęcić do wytrwalszego czytania książek, postanowił zarząd za pilność, punktualność, czystość i za całość książek, dawać dzieciom na Gwiazdkę podarki (premie). Co się też stało! Następstwa były bardzo skuteczne co niniejszym cyfry wykazują. Aby jeszcze lepiej i skuteczniej wpłynąć na wychowanie społeczeństwa, by stopniowo książki wpływały na umysł dziatwy naszej, utworzono nowy dział książek dla młodzieży, i na to przeznaczono odpowiednią kwotę na zakupno nowych książek.

Z powodu natłoku dzieci po książki ustanowiono osobno dni wypożyczenia książek dla dziewcząt, dla chłopców i dla starszych.

W tym roku ukończono całkowicie reorganizację biblioteki.

Z powodu zgonu sp. M. Ciesiołki i Dr. Nawrockiego zebrano razem 230,50 Mk., zamiast wienca, które wysłano przez administrację Kurjera Poznańskiego na bezdomnych. Za przyczynieniem się Komisji w porozumieniu z p. Ostrowskim, właścicielem kinematografu, urządzono przedstawienie Quo vadis, które przyniosło 760,86 mk. Gotówkę wysłano również na bezdomnych w Królestwie do Kurjera Poznańskiego.

49 książek ofiarowało Tow. Przemysłowe. Wypożyczono książek razem 5501.

Dochód.

Remanent z roku 1914/15	596,58 mk.
Od Towarzystw	80,— „
Datek Spółki »Rolnik«	500,— „
Z różnych	362,74 „
razem	1539,32 mk.

Rozchód.

Za dzierżawę lokalu	160,— mk.
Administracja	32,50 „
Kupno nowych książek	372,14 „
Naprawa książek	132,65 „
Podarki gwiazdkowe dla dzieci	158,57 „
razem	855,86 mk.

Zestawienie.

Dochód	1539,32 mk.
Rozchód	855,86 „
Remanent na rok 1915/16	683,46 mk.
Fundusz żelazny z procentami	112,95 „
Razem	796,41 mk.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości miejscowe i potoczne.

* Wenta. W niedzielę dnia 21 bm. urządza „Polski Czerwony Krzyż“ w Śremie, wentę połączoną z koncertem, który wykona orkiestra 11. pułku Strzelców Wielkopolskich.

Szanowne Obywatelstwo miasta i okolicy Śremu prosimy uprzejmie o zaopatrzenie nas w wszelkie artykuły spożywcze.

Ze względu na tak wzniosły cel liczymy na szczere poparcie również z strony pp. kupców miasta naszego.

Wszelkie dary prosimy przysłać na ręce kasjerki p. Dr. Nawrockiej w Śremie ulica Wawrzyniaka.

Zarząd.

* Przedstawienia. W sobotę dnia 13 bm. urządza tutejszy baon zapasowy 11 pułku Strzelców Wielkopolskich na pomoc materialną dla braci Górnoślazaków wieczór teatralny w hotelu „Bazar“. Odegraną będzie arcywesoła farsa w 3 aktach: Dwadzieścia dni kozy. Na zakończenie: Mazur w dwie pary. — W niedzielę, dnia 14. bm. wystawi Teatr Polski Plebiscytowy pod dykcją p. Tomasza Działosza w sali p. Sałacińskiej „Damy i Huzary“, komedię w 3 aktach Al. hr. Fredry.

* Wyższy poborca celny p. Schliebe przesadzony został z dniem 1. 10. rb. do Berlina jako sekretarz celny. W miejsce p. Schliebego przechodzi asystent celny p. Kamiński z Siegen z Nadrenji jako wyższy poborca celny do Śremu z dniem 1. października rb.

* Panom kupcom przypomina się powtórnie obowiązek posyłania uczni handlowych do szkoły kupieckiej. Także panienki zatrudnione w interesach mogą się zgłaszać do szkoły. I rzeczywiście przydać to się może, ponieważ niektóre nawet nazwiska swego bezbłędnie napisać nie umieją. Zgłoszenia przyjmuje kierownik szkół p. Walenty Wojciechowski.

* Jak nam donoszą kilku właścicieli cegielni, jest obawa, że za jakie 14 dni cegielnie staną z powodu braku paliwa. Pozbawionych zostanie pracy kilka set robotników z cegielni i temsamem i robotników budowlanych. Urząd węglowy donosił w tych dniach, że jeżeli konsumenci węgla, nie będą odbierać miału, natenczas Główny Urząd Węglowy wogóle nam węgla nie dostarczy. Miału węglowego rzeczywiście do gospodarstwa domowego i rolnego potrzebować nie można, ale zużyją go bardzo dobrze cegielnie, które znowu węgla grubszego nie potrzebują. Zalecałoby się, aby

czynnikmi miarodajne postarały się o węgiel jaki jest, a będą wtenczas zabezpieczone i gospodarstwa i cegielnie które dziś pokazną ilość ludzi zatrudniają.

*** Niezwykła ofiarność w dniu kwiatka na Wilno.** Jak ofiarni są nasi gospodarze na cele narodowe i społeczne niech posłuży niżej podany fakt. Miasto nasze zebrało podczas wyżej wymienionego dnia kwiatka razem z ofiarami w kościele przeszło 6000 mk. lecz przeważnie to datki naszych zacnych mieszczuchów, którzy prawie nigdy się od dobroczynności nie usuwają i chętnie grosz wdowi na ołtarzu narodowym składają. Byliśmy świadkami, gdy nasze panienki przy sprzedawaniu kwiatka prosiły pewnego okolicznego gospodarza — bogacza, dorobkiewicza wojennego o datek na Wilno, na co tenże odpowiedział: »Mam ich dosyć w ogródku». Piękna odpowiedź!

Chcemy tu jednak przytoczyć jeszcze lepszy kawał ofiarności.

Córeczka burmistrza tutejszego panna Dutkiewiczówna przy sprzedaży kwiatka prosiła pewnego gospodarza z Sosnowca o datek, lecz ten wykręcał się brakiem pieniędzy itd. Wreszcie oświadcza, że ma pod płaszczem cztery kuropatwy i gdyby te zpieniędzy — chętnie odda pieniądze na Wilno. Jako pośrednik wszelkich interesów zjawia się na to p. Czesław Pałkowski, kupuje kuropatwy i płaci pannie D., która podziękowawszy obdarowała hojnego pana z Sosnowca kwiatkiem i odeszła, by starać się o dalszy grosz dla biednych.

Na tem się jednak nie skończyło. Dnia 8. bm. odbiera p. C. Pałkowski rachunek przez adwokata i notariusza Cronheima w Śremie za cztery kuropatwy 10,— mk. i za pisanie listu 2,50 mk., którą to sumę w celu uniknięcia skargi należy natychmiast zapłacić.

Przypadek ten charakteryzuje należycie ofiarność gospodarzy naszych. »Gbur.

*** Ceny paskarskie.** Bardzo często czyta się w gazetach ogłoszenia w których poleca się sprzedaż mebli, starych rzeczy i innych ruchomości z powodu przeprowadzki do Niemiec. Ogłoszenia te pochodzą przeważnie od urzędników, którzy przenoszą się do swej ojczyzny. Jak taka wyprzedaż wygląda, możemy naszych czytelników objaśnić. W mgnieniu oka są setki reflektantów na meble itp. rzeczy, za które po dwudziestu latach użycia żąda się pięć i dziesięć razy tyle ile dawniej kosztowały — i w kilku minutach interes załatwiony. Przenosi się więc fortepiany bez strun, dziurawe kanapy itd. Kupujący jednak nie zastanowi się nad tem, że w składzie za niższą cenę otrzymuje towar nowy i lepszy. Sprzedający wysmiewa się natomiast — i jak nam pewien taki szczęśliwiec oświadczył — za kilka starych rupiej kupi sobie w Berlinie eleganckie urządzenie.

Czytelnikom naszym zalecamy więc kupowanie urządzeń nowych, z których się z pewnością pruchno nie posypie i także ze względów higienicznych nikt na kupno narzekać nie będzie.

Tak samo sprawa ma się z kupowaniem kamienic. Rzucają się tu ludzie — którzy mająteczki podczas wojny porobili — kupują kamienice za ceny wprost niemożliwe. Interes taki załatwia się w kilku godzinach, lecz rozczarowanie przychodzi wtenczas, jeżeli ktoś rozsądny obliczy, że nieruchomości się wcale nie rentuje, a dzierżawy za pomieszkania płacić mogliby tylko milionerzy.

Także i posiedziciele kamienic, jakimi na mamone śrubują dzierżawy za mieszkania do nieskończoności.

Czas więc najwyższy, że sejm polski w tych dniach zatwierdzi ustawę ochraniającą lokatorów od cen paskarskich za mieszkania.

Rozmaitości.

— **Fundacje Carnegiego.** Wyliczono, że zmarły w tych dniach Carnegie założył w ciągu swego życia około 1900 czytelní, zbudował i tyleż budynków bibliotecznych, sprawił 4000 organów do kościołów, wydał około 600 milionów na budowę powszechnego użytku, jak, uniwersytet i instytucje naukowe. Na założenie funduszu dla bohaterów, którego celem jest wynagrodzenie czynów bohaterskich, poświęcił 40 mil. marek; 100 mil. marek na instytut Carnegiego w Waszyngtonie; 80 mil. marek na uniwersytety Stanów Zjednoczonych i Kanady, 30 zaś milionów na uniwersytety angielskie, oraz 40 milionów marek na uniwersytety szkockie. Instytut Carnegiego w Pittsburgu wzniesiony był kosztem 100 milionów marek. Na podniesienie oświaty powszechnej w Stanach Zjednoczonych ofiarował około 80 mil. Na rozmaite fundacje biblioteczne przeznaczył przeszło 200 mil. marek a na propagowanie idei pokoju narodów, której to idei powiecił zbudowany przez siebie pałac pokoju w Hadze, dał około 80 mil. marek. Jakże niezmiernie musiał on być bogatym i jak nadzwyczajnie umiał używać tego majątku.

— **Ołbrzymi hydroplan zatonał na morzu Północnem.** Onegaj na wodach morza Północnego, zatonał angielski hydroplan, Felixtowe Fury. Pilot, porucznik, Mocleod, zatonał, sześć innych osób znajdujących się na pokładzie powietrznego statku zostało uratowanych. Hydroplan ten był największym w swym rodzaju latawcem morskim. Miał on zamiar wyprowadzić się właśnie następnego dnia w podróż wzdłuż Afryki z Hiszpanji do Afryki południowej, drogą, która wynosi 12,000 kilometrów. Przyczyny tego nieszczęśliwego wypadku dotychczas nie zbadano.

Wiadomości kościelne.

Dnia 14. września 1919, w niedzielę, odbędzie się w kościele parafialnym w Gogolewie doroczny odpust Wywyższenia św. Krzyża. Przed walką kulturową, a nawet jeszcze podczas walki kulturowej, dopóki duszpasterz gogolewski zamieszkiwał w miejscu, przybywały na ten odpust liczne kompanje z bliska i z daleka, także z parafji śremskiej. Obecnie przybywa tylko jedna kompanja, z Solca. Możeby dało się przy teraźniejszej pomyślnej zmianie stosunków odnowić dawny piękny zwyczaj odwiedzania łaskami słynącego Krzyża św., umieszczonego w wielkim ołtarzu kościoła gogolewskiego. Poczciwy ludu wielkopolski! rozważ to sobie i pomówcie o tem z sobą, a może w roku przyszłym na odpust Znalezienia i Wywyższenia Krzyża św. liczniejsze kompanje do Gogolewa przybędą. W niedzielę 14. b. m. odprawi się w Gogolewie uroczysta procesja z Najsw. Sakramentem o godzinie 10 i pół, potem sumia z kazaniem, a zaraz po skończonem wielkim nabożeństwie nieszpomy.

Składki.

Z inicjatywy p. Brzeskiego zebrano w hańbie zapasowym tutajszego pułku SWP. 357,50 mk. na sieroty pozostałe po wdowie Paterskiej z Boreczku.

— Na Śląsk złożyli: kaprał Adam Ekwiński z komp. rekonwalescentów 50,— mk. i p. Fr. Woźniak 50,— mk.

Dalsze datki chętnie przyjmujemy.

Od Redakcji.

X. prob. E. Opis o bitwie pod Książem chętnie do druku przyjmujemy.

Pan S. R. Opis 50-letniego obchodu Straży pożarnej w Śremie na razie nie podaliśmy, ponieważ do dzisiaj żadnego sprawozdania redakcja nasza nie odebrała.

Taksamo nie możemy Pana objaśnić z rezultatem w dniu kwiatka na Śląsk, ponieważ cyfry zbioru są dla nas także jeszcze tajemnicą. Przyznajemy Panu rację, że ogół powinien się o tem dowiedzieć.

Freiwillige Versteigerung.

Am Montag d. 15. Sept. vormittags 11 Uhr sollen bei dem Unterzeichneten in Schönthal (Czmoński Ołędry) folgende Gegenstände gegen Barzahlung meistbietend versteigert werden: 2 Ackerpferde (4 u. 7 jährig), 1 Milchkuh, 1 Schwein (170 Pfund), Gänse, Hühner, 1 Häckselmachine, 1 Ackerwagen mit Kasten, Britschwagen mit 2 Gesässen, Schränke, Bretter und verschiedene andere Sachen.

Czmońskie Ołędry, den 8. Sept. 1919.

Jander, Lehrer.

Polecam torf prasowany I. klasy

w ilościach wagonowych.

H. Chwilkowski

Handel żelaza.

Jeszcze tylko do 12 bm. wysła

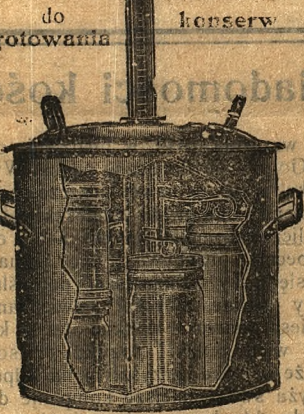
losy

2-giej kl. 6-tej Polskiej Loterii Krajowej R.G.O. której ciągnięcie 12. i 13. września 1919 r.

St. Konieczny, kolektor urzędowy

Kosćian, ul. Kościelna 8. (Najlepiej wysłać zamówienie pocztówką)

Aparaty i szkła



do gotowania
konserv
polecaja
racia
Kujawscy
przy rynku.

Tel. 135.

Z dniem 1. października przyjmujemy

panienki

w naukę praktycznego kroju i szycia krawieczyzny na własnych materiałach.

M. A. Jankowskie, Śrem

ulica Ogrodowa nr. 297.

Vom 1. Oktober nehmen wir mehrere

Fräulein

zum praktischen Nähen u. Zuschneiden auf eigenen Stoffen in die Lehre an

M. A. Jankowskie,

Śrem, ulica Ogrodowa nr. 297.

Korzystne źródło zakupu

dla całej odsprzedających.

Przyjmuje także zlecenia na cukier. Nowożeńcom polecam moje doborowe wódki eir. Ceny nader umiarkowane.

J. Baretkowski, skład korzenny i destyl.

Parowa Cegielnia w Pyszałej

dostarcza cegły, falcówki, drewna i t. d. Zamówienia przyjmuje

Albin Poloch, Śrem

ul. Kościuszki.

4 pokoje i kuchnia

na 2 piętrze z odpowied. ubikacjami od 1. października r. b. do wydzierżawienia.

W. Iłski.

Choleranto nr. I. II.

skuteczny płyn przeciw cholerym i udrobom oraz proszek „Salvigallin“ poleca

Apteka w Śremie

Z. Brzeziński.

Oprawy książek

bibliotecznych i urzędowych

wykonuje po cenach umiarkowanych

J. Szymański, Śrem.

Koszyki do pereł

polecaja

Bracia Kujawscy w Rynku.

Pokoju mebl.

Z fortepianem u centr. miasta poszukuje się 1 go paźdz. zgł. pod nr. I. B. do apteki

Mein Bretterschuppen

an der Warle ist sofort zum Abbruch zu verkaufen.

H. Metz

Übernehme jeden Posten

Wolle

zum Verspinnen von Strickgarn oder Umtausch gegen Tuch. Beschlagnahme ist aufgehoben.

Heinrich Heller Tuchfabrikant

Grünberg i. Schles.

Umzugshalber ist meine 6 Zimmer Wohnung mit Balkon, Garten und Neben-

gelass in der Dolzigerstrasse 87 ab 1. 10. 19. zu vermieten

Scharfe

chem. Distriktskommissar.

Prenumerate

na Dziennik Powszechny i Gazetę Polską pisma warszawskie przejmuję do 25. bm.

Drukarnia Centralna w Śremie.

kamyszek nieb.

Cuprum sulf. do zaprawiania szpemy poleca

I. Pawłowski Drogerja Tel. 76.

Baterje

Klej do gumy klajema nadeszły.

H. Chwilkowski Śrem.

Baczność!

Polecam wielki wybór w złotych słubnych obrączkach i biżuterii. Reparać złotych rzeczy, zegarów i zegarków uskuteczniam szybko i dobrze i pod gwarancją

Leon Stajewski zegarmistrz i złotnik.

Z powodu przeprowadzki jest przeznaczone zamieszkałe mieszkanie 6 pokoi z balkonem, ogrodem i przynależnościami od 1. 10. przy ul. Mickiewicza do wynajęcia.

Scharfe

dawni kom. obwodowy